

Sketch 4: 'Groote Gerrit'

1646-1647.

An boord van de 'Groote Gerrit' vertrekt Pieter mit nog drie boten naor Amerika (Ni'j Nederland).

Hi'j is kort leden benuumd tot gouverneur van Ni'j Nederland, Curaçao, Bonaire en Aruba.

In 1645 is hi'j trouwd mit Judith Bayard, die now zwanger is van heur eerste zeune Balthasar Lazarus (1647). Een jaor laeter kriegen Pieter en Judith nog een tweede zeune: Nicolaes Willem.

In Ni'j Nederland volgt Pieter een zekere Willem Kieft op. Hi'j regeert mit hadde haand en op slim calvinistische wieze. Zo veerdigt hi'j onder meer een verbod uut op de verkoop van alcohol an indianen, de verkoop van alcohol nao negen ure aovens en voert hi'j acci'jns op alcoholische draanken in. Wanneer hi'j tiedens vergeederingen zien zin niet kriegt, stampt ie wild mit zien hoolten poot op 'e grond. Ni'j Amsterdam!

Speulers:

Douwe Dekzwabber (D) – matroos
Sietse Scheurboek (S) – koksmoot
Pier Pennelikker (P) – boekhouder (hoolt et scheepsjournaal bi'j)

Figuranten:

Willem Kieft – gouverneur Ni'j Nederland veurd'at Pieter kwam
Matrozen – anscheuten, drinkende matrozen
Indiaan – wil ok wat drinken, mar kriegt niks

Pier zit weer te schrieven mit zien gaanzevere.

Douwe zit touw te kneupen. Sietse reurt in een panne.

- S: Wat zitten jow eins te doen, Douwe? Hej' de touwgies in hanen vandaege, haha?
- D: De touwgies in hanen? Welnee je... ik perbeer de aenties an mekeer te kneupen!
- S: Tjonge, wat is ie weer wakker now? Gevat heur? Wat jow, Pier?
- P: (kiekt op van zien schrieveri'je) Huh? Wat zeden jow? Oh ja...hiel gevat....Douwe perbeert de aenties an mekeer te kneupen. Now, zal ik de draod dan ok mar weer oppakken? Haha.
- D: Kiek es an, wie hadde dat docht? Oonze eigen Pier Pennelikker het ok humor.
- S: Mar vertel es Pier. Kwam d'r nog meer ellende veur Pieter nao dat akkefietien mit die Spanjaarden?
- D: Ja, hooltrot in zien rechterpote of zo?
- P: D'r komt nog wel meer. Mar eerst gong et Pieter wel aorig veur de wiend.
- D: Da's altied handig op een zeilschip.
- S: Zo is dat. Mar hoe gaot et verhael veerder, Pier?
- P: We schrieven et jaor 1647. Pieter is onderwegens naor Ni'j Nederland. In 1645 is Pieter trouwd mit iene Judith Bayard. Die staot now op et punt te bevalen van heur eerste zeune, Balthasar Lazarus. Een goed jaor laeter volgt d'r trouwens nog een tweede zeune: Nicolaes Willem.

- S: Balthasar Lazarus? Now die zit hier achter oons daenk'?
- P: Hoezo?
- S: Now... over lazarus praoten....
- D: Krek, haha. En die twiede zeune, hoe hiette die ok al weer?
- P: Nicolaes Willem.
- D: Nicolaes...hmm, wel sympathiek dat ie die Spaanse commandant van bi'j Sint Maarten vernuumd het, haha.
- P: Goed, genog gekhied. We schrievan dus et jaor 1647. Pieter is kotleden benuumd tot gouverneur van Ni'j Nederlaand, Aruba, Bonaire en Curaçao.
- S: Ni'j Nederlaand? Waor is dat?
- P: Da's aan de oostkust van wat wi'j now Amerika numen, Sietse.
- D: Oh ja, New York en zo.
- P: Now loop ie op de zaeken veuruut, Douwe.
Pieter vaert in 1647 naor Ni'j Nederlaand om zien taeken op te pakken.
Zien veurganger is ontsleugen en Pieter moet orde op zaeken stellen.
- S: Wie was die veurganger dan?
- P: Die hiette Willem Kieft en het zien ontslag kregen omreden....
- D: ...omreden de geruchten gingen dat hi'j an de drugs raekt was!
- S: An de drugs?
- D: Ja, an de drugs....Willem Kieft hiette die toch?
- P: Ja.
- D: Now, ik bedoele mar.... daor is jaoren laeter nog een succesvolle biografie over schreven!
- S: Och, jow ok altied mit je flauwekul. En ik docht ok warkelik nog even daj' et mienden.
- P: Hoe dan ok. Willem gaot, Pieter komt. Mit veul bombarie wodt ie verwelkomd in Ni'j Neerlaand. Mit kenongeknal en een waore erewaacht.
- S: Oh, dan weren ze dus wel bliede mit Pieter.
- P: In et begin al. Mar Pieter Poot was gien makkelijke man. Arrogant, nukkelig, een drammer. Zo wodt ie omschreven. Een calvinistische rouwdouwer.
- S: Hoe uutte zich dat?
- P: As ie bi'jgelieks bij vergeerderingen zien zin niet kreeg, stampde hi'j luud mit zien hoolten poot op 'e grond. Hi'j moest en zol zien zin krieggen.
- D: Ah, hi'j hul zien poot stief!
- S: Ja, hi'j leut zich niet bi'j de poot nemen!
- P: In Ni'j Nederlaand was een roeg troepien bi'j mekeer kommen. D'r wodde dronken bi'j et leven en dat stak Pieter ommeraek.
- D: Oh, vandaor die taferelen achter oons.
- S: Mar die indiaan dan?
- D: Ja, die aarme sloeber kriegt niks.
- P: Klopt. Pieter verbeud de verkoop van alcohol an indianen.
En ok verbeud hi'j de verkoop van alcohol nao negen ure aovens.
- D: Oh, mar dan snap ik et now wel!
- S: Wat snappen jow wel, Douwe?
- D: Jow zeden toch, dat Pieter de verkoop van alcohol nao negen ure aovens verbeud, Pier?
- P: Ja, dat zee ik ja.
- D: Now, dan snap ik now waaromme die Stuyvesant Sailors bi'j de rippetisie altied al vèur negenen pauze hebben.
- S: Daor kon best es wat in zitten. Mar het mit dit verhael gien bliksem te maeken.

- D: Klopt, mar was zo'e'n makkelijk inkoppertien....om nog even bij Willem Kieft te blijven.
- S: Die was vot, Douwe. Ontfleugen. Hoe gaot et veerder, Pier?
- P: Hoe et veerder gaot? Pieter Poot regeert mit strakke haand in Ni'j Nederlaand en dot waor as wi'j 'm et beste van kennen.
- S: En dat is?
- P: Hi'j kocht et eilaand Manhattan van de indianen en stichtte Ni'j Amsterdam.
- D: Oh. En wat deed de grondpries in die jaoren?
- P: Naor verluud kochten de Nederlanders et eilaand veur 24 Amerikaanse dollars an kralen en spiegelties.
- S: Hè? Veur 24 dollar?
- P: Ja, an kralen en spiegelties.
- S: Da's toch uutbuiteri'je van de eerste orde?
- P: Best wel, ja.
- D: Zunige Hollaanders, now?
- P: Of et allemaole precies klopt is niet zeker heur. D'r bin gien officiële dokumenten van weeromme te vienen. Et is uut overlevering.
- S: Now ja. Ik vien et sneu veur die indianen. Mar wat kuj' ok verwaachten van een kerel die jaoren in slaven handeld het.
- D: Da's waor, Sietse.
- P: Hoe dan ok. Pieter legt et draankgebruuk an banen, heft alderdeegst accijnzen op alcohol en brengt orde en tucht in Ni'j Nederlaand.
- S: Wat een kerel, die Pieter. Ik wete nog niet zeker of we echt trots wezen moeten op oonze beroemde Stellingwarver.
- P: Dat weet ik ok niet, mar hi'j het wel wat beriekt.
- S: Tja, da's waor.
- D: En weten jim wat ik daarop zegge?
- S: Now?
- D: Ik hebbe mien gelosie een schoffien leden even stille zet.
- P: Ja? en wat willen jow daormit zeggen dan?
- D: Op mien gelosie is et tien vèur negen.
- S: Interessant heur. Wat moeten wi'j mit die infermaosie?
- D: Mitkommen naor et veuroonder. Et is nog veur negenen. We drinken op Pieter!